

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Václava Novotného a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **P. Q. D.**, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Praha 7, Nad Štolou 3, o udělení azylu, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 29. 10. 2004, č. j. 59 Az 41/2004 – 76,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 29. 10. 2004, č. j. 59 Az 41/2004 – 76 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci (dále krajský soud) napadeným rozsudkem rozhodnutí Ministerstva vnitra č. j. OAM-4681/VL-19-P17-2002 ze dne 2. 7. 2003 o neudělení azylu podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zák. č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb. zrušil pro vady řízení a vrátil žalovanému k dalšímu řízení a dále rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o žalobě a žalobci přiznal nárok na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 2150 Kč, která bude uhrazena k rukám JUDr. D. K., advokátky v Č. L., T. 19, z účtu Krajského soudu v Ústí nad Labem ve lhůtě 15 dnů od právní moci rozsudku. Podle krajského soudu žalobce žádal zrušení celého rozhodnutí žalovaného, žalobní důvody však směřoval jen proti rozhodnutí o neudělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu a zejména proti výroku o překážce vycestování. Námitku žalobce o nezákonnosti rozhodnutí žalovaného o neudělení humanitárního azylu podle § 14 shledal krajský soud nedůvodnou. Krajský soud také dospěl k závěru, že není důvodná námitka žalobce, podle níž vzhledem k absenci zázemí ve své vlasti je jeho život ohrožen a tudíž je dána překážka vycestování. Tyto námitky se vztahují k důvodům uvedeným v § 91 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Žalovaný v odůvodnění této

části svého rozhodnutí odkázal na ve svém rozhodnutí uvedené informace o zemi původu, které v řízení nashromáždil a uvedl, že z jejich obsahu nevyplývá, že by žalobce náležel k osobám ohroženým skutečnými zakládajícími překážky vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu. Tyto jeho závěry se však, podle krajského soudu, vztahují jen k okolnostem uvedeným v odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Žalobce však v průběhu správního řízení opakovaně uváděl, že má v České republice manželku a dvě děti, se kterými chce zůstat a pomáhat jim a tvrdil, že povinnost vycestování by byla vzhledem k rodině v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Žalobce neoznačil konkrétně mezinárodní úmluvy, které by měly být s rozhodnutím žalovaného v rozporu, tuto povinnost mu však zákon neukládá, z obsahu jeho tvrzení je zřejmé, že uplatňoval své právo na rodinný život. Dle ustanovení § 91 odst. 1 písm. b) zákona o azylu povinnost ukončit pobyt neplatí, jestliže by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Česká republika ratifikovala několik smluvních dokumentů, které zavazují k ochraně rodinného života a práv dětí na přítomnost svých rodičů (např. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, vyhlášená v ČR pod č. 209/1992 Sb.). Z rozhodnutí žalovaného ani ze správního spisu nevyplývá, zda se touto otázkou žalovaný zabýval a zkoumal případný rozpor vycestování žalobce s mezinárodními závazky České republiky vzhledem k jeho rodinným závazkům v České republice. Během řízení bylo zjištěno, že žalobce páchal na území České republiky trestnou činnost, což může být případný důvod zásahu státu do jinak garantovaných práv. Žalovaný však pouze konstatoval, že neshledal jeho vycestování v rozporu s mezinárodními závazky České republiky a nevypořádal se tak s tvrzeními žalobce ohledně svého práva na rodinný život a není ani zřejmé, zda je vůbec vzal v úvahu při rozhodování o překážce vycestování. V tomto rozsahu je napadené rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Z tohoto důvodu krajský soud zrušil napadené rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení s tím, že v dalším řízení je povinen posoudit právo žalobce na rodinný život a výchovu svých dětí v kontextu ustanovení § 91 odst. 1 písm. b) zákona o azylu a posoudit, zda se jedná o situaci, která by mohla být v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (viz čl. 8 Úmluvy) či z jakých důvodů není potřeba žalobce neopouštět svou rodinu a podílet se na výchově svých nezletilých dětí chráněna mezinárodními závazky České republiky.

V kasační stížnosti žalovaný (dále stěžovatel - § 105 odst. 1 s. ř. s.) namítal, že se v závěru svého rozhodnutí jednoznačně vypořádal s otázkou a hodnocením překážek vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu, to je ve smyslu celého ustanovení a nikoli jen jeho části, s uvedením odkazu na podklady, a to jak na stěžovatelem opatřené a ve správním řízení citované, tak na výpověď žalobce učiněnou ve správním řízení. Pokud jde o míru podrobnosti této části odůvodnění správního rozhodnutí, považuje ji stěžovatel za dostatečnou a vyhovující. Kasační stížností se stěžovatel domáhal zrušení napadeného rozsudku krajského soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu (když v této souvislosti uvádí, že ve věci účastníků rozhodoval již jednou, a to rozsudkem ze dne 30. 6. 2004, č. j. 5 Azs 33/2004 - 66, kterým z důvodů v něm uvedených zrušil předchozí rozsudek krajského soudu ve věci účastníků ze dne 26. 11. 2003, č. j. 59 Az 438/2003 - 36) v rozsahu a z důvodů v kasační stížnosti uplatněných (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k těmto závěrům:

Podstatou sporu je překážka vycestování žalobce, kterému stěžovatel citovaným rozhodnutím neudělil azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu č. 325/1999 Sb. a dále rozhodl tak, že na cizince se nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona

o azylu. Předmětem přezkumné činnosti Nejvyššího správního soudu není to, zda žalobce splnil ke dni rozhodnutí stěžovatele podmínky pro udělení azylu, ani to, zda se na žalobce vztahují překážky vycestování ve smyslu ustanovení § 91 odst. 1 písm. a) a c) zákona o azylu, ale jen to, zda se na něj vztahuje překážka vycestování uvedená v citovaném ustanovení a odstavci písm. b) a zda stěžovatel svůj závěr o její neexistenci v přezkoumávaném rozhodnutí řádně odůvodnil.

Podle ustanovení § 91 odst. 1 písm. b) zákona o azylu povinnost ukončit pobyt neplatí, jestliže by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V průběhu řízení před správními orgány žalobce v žádosti o udělení azylu ze dne 12. 10. 2002 tvrdil, že svou vlast Vietnam opustil v roce 1995, když Česká republika povolovala návštěvu příbuzných ze zahraničí. Do České republiky přijel za svým bratrem. Poté požádal o povolení k pobytu a o živnostenský list. V České republice měl problém (byl odsouzen za loupež – trestný čin podle § 234/1 trestního zákona v roce 2000 Okresním soudem v České Lípě pod sp. zn. 2 T 467/98 - jak doplnil u jednání před krajským soudem dne 26. 11. 2003), na základě kterého mu nebyl pobyt prodloužen. V březnu 2002 navštívil Vietnam, vrátil se však do České republiky (měl platné vízum do října 2002), protože v České republice má manželku a dvě nezletilé děti. Nechce žít ve Vietnamu sám bez rodiny. V České republice podnikal od roku 1996 do roku 2001. O azyl požádal v roce 2002 (12. 10.), protože mu cizinecká policie na jeho žádost neprodloužila pobyt na území České republiky. V České republice žije jeho manželka N. T. N., které je pravidelně prodloužován pobyt a která na území České republiky podniká na základě živnostenského listu. S manželkou žije ve společné domácnosti a spolu s nimi dvě nezletilé děti P. N. S., nar. 2. 10. 1993 a P. Q. N., nar. 3. 2. 1996, které chodí v České republice do školy.

Žalobce tvrdí, že v jeho případě by povinnost vycestovat byla v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, které se týkají ochrany rodinného života a práva dítěte na výchovu ze strany obou rodičů. Pokud jde o předmětnou zákonem vymezenou překážku vycestování, je ve vztahu k danému případu (vzhledem k tomu jak je koncipována žalobní námitka) rozhodný čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (český překlad uveřejněn pod č. 209/1992 Sb.), ve smyslu práva na respektování rodinného života, a čl. 8, popř. čl. 9 a 10 Úmluvy o právech dítěte (český překlad uveřejněn pod č. 104/1991 Sb.), ve smyslu respektování práva dítěte a rodičů nebýt od sebe odděleni, práva dítěte odděleného od jednoho nebo obou rodičů udržovat pravidelné osobní kontakty s oběma rodiči (pokud to není v rozporu se zájmy dítěte) a práva, aby posouzení žádosti dítěte nebo jeho rodičů o vstup na území státu či opuštění státu, za účelem spojení rodiny a v souladu se závazkem čl. 9 odst. 1 téže Úmluvy, se dělo pozitivním, humánním a urychleným způsobem.

Nejvyšší správní soud má za to, že v daném případě nedošlo k porušení uvedených článků mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána.

Skutkový příběh žalobce, který podání žádosti o azyl předcházel, není příběhem uprchlíka ve smyslu mezinárodního azylového práva, tj. toho, kdo žádá ochranu jako oběť pronásledování, a kdo je takové ochrany hoden. A není jím ani příběh jeho manželky a dětí. Ti rovněž nejsou, tak jak jejich situaci vylíčil žalobce, uprchlíky ve smyslu mezinárodního azylového práva. Vázanost výroku o existenci překážky vycestování na výrok o neudělení azylu v zákoně zakotvená (§ 28) není samoučelem, a nelze ji pominout. Není sporu o tom, že žalobce, a to ani po subjektivní stránce, jak sám připouští, neměl obavu z pronásledování,

naopak se zastupitelským úřadem země svého původu byl v kontaktu (v roce 2000 od něj žádal výměnu cestovního dokladu, protože mu skončila jeho platnost), nerespektoval však zákonné postupy k legalizaci svého pobytu na území ČR a cestu podle azylového práva zvolil zcela účelově. Soud proto shledal postup správního orgánu zákonný, neboť ustanovení o překážkách vycestování sleduje legitimní cíl, který však nemůže být zneužit. Tato ustanovení pak nebyla aplikována v rozporu s principy demokratické společnosti.

Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem, že na žalobce se nevztahuje překážka vycestování ani ve smyslu ustanovení § 91 odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Tento soud má dále za to, že stěžovatel v přezkoumávaném rozhodnutí své závěry v tomto směru uvedl zcela jasně a výstižně a své závěry i v tomto smyslu odůvodnil. Učinil tak sice stručně, avšak způsobem nevzbuzujícím pochybnosti o tom, že vycházel z celé situace zjištěné z jím vyžádaných zpráv, ale i z toho, co sám žalobce uvedl. Výtka krajského soudu, že jeho rozhodnutí je v tomto rozsahu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. není oprávněná.

Nejvyšší správní soud z důvodů v tomto rozhodnutí uvedených zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.) v němž je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. ledna 2006

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu